
UIT DE PRAKTIJK

Verhalen bij het Transitieprogramma Langdurende Zorg: Assertive Community Treatment - Rotterdam

Peter Sierksma onder redactie van Jan van Schilt, Peter is manager ACT-jeugd, Lucertis (onderdeel van de Parnassia Bavo Groep).

Ervaringsdeskundige

Hoe indrukwekkend ook, het heeft iets troosteloos. Dat grote silhouet van die grote negentiende-eeuwse kerk met dat oude klooster aan de Ruivenstraat. Niet dat nieuwbouw iets zou helpen, maar de muren van alle huizen in de omgeving ogen somber en de ingang tot het in de kerk gevestigde wijkcentrum met een deur van staal en dat klein getralied raampje erin lijkt wel die van een gevangenis. In hartje Harlem heb ik ooit eens zo'n zelfde beveiligde deur gezien. Ook in een kerk, een moderne kerk met een vergelijkbare functie. Maar daar scheen de zon tenminste.

Vind je 't gek dat hier jongeren rondhangen en dealen? Hier lijkt echt niets beters te doen dan hangen, scheuren, jatten en de verveling met drugs te bestrijden. Veel caps en capuchons hier. Nee, zelfs om half negen 's ochtends waant de buitenstaander zich hier niet helemaal veilig.

Voor Addy Venderbos is dat anders. Hij groeide hier op, in het Oude Noorden van Rotterdam. Kent elk steegje op zijn duimpje en spreekt de taal van de straat. Hij is nu 38 maar weet wat het is om rond te hangen, geen dak boven z'n hoofd te hebben, op de vlucht te zijn voor de politie en afhankelijk te zijn van dealers die bij gebrek aan beter ook je vrienden zijn.

Als ik hem vraag naar zijn levensverhaal, vertelt hij uitvoerig, maar later schrikt hij toch weer even terug: "Dat ga je toch niet allemaal gebruiken hè? Alleen als je het in de juiste context zet, anders wil ik het niet. Het gaat niet om mij maar om de mensen."

Addy heeft gelijk. Zijn verhaal zegt iets over het gemak waarmee je naar de rand geduwd kunt worden als je jong bent. En dan is hij nog even blond als wit ook - kun je nagaan.

We spreken in zoverre dezelfde taal dat we in dezelfde periode hoogstwaarschijnlijk dezelfde concerten hebben bezocht. Misschien hebben we elkaar wel eens ontmoet in de plee van Exit of later aan de bar van Nighttown. Birthday Party? Addy was erbij. Exploited? Hij weet er nog alles van.

"Had jij ook zo'n grote hanenkam?"

"Nee, dat niet, maar ik voelde me wel punk."

Gek eigenlijk, het Klooster hier lijkt wel een beetje op de Posthoornkerk in de stad die hier O20 wordt genoemd. Net zo'n labyrint waar mijn vrienden met hun bandje oefenden.

Addy vertelt hoe hij achteraf wel eens denkt dat zijn druggebruik in wezen een vorm van zelfmedicatie was. "Ik ben een echte ADHD'er maar zo heette dat toen nog niet. Ik had altijd energie te veel. Heb ook nog een tijdje gebokst. Toen ik een jaar of veertien was. Ben jeugdkampioen geweest en heb nog een keertje tegen Regilio Tuur gebokst. Dat eindigde onbeslist. Ik was altijd onrustig. Op de Its (Lagere Technische School, PS) kreeg ik foute vrienden. Ik zag het gevaar niet. Mijn vader had een zaak.

Het was altijd presteren en presteren. Ja, wat zal ik zeggen. Ik ben toen een beetje gaan feesten en experimenteren. Het was de tijd van de heroïne. Ik herinner me nog hoe iedereen misselijk werd en moest kotsen. Maar ik had het idee dat ik thuiskwam. Helemaal goed! Eindelijk rust in m'n kop!"

Addy vertelt hoe hij tijdens zijn verslaving gewoon doorwerkte. Op en gegeven moment had hij een baantje als scheepstuiger. "Ik werkte in de haven waar ik van die hele grote staalkabels voor zeeschepen en landbouwwerktuigen moest vervangen. Ik ging dag en nacht door en kende geen gevaar. Het was echt kicken. Speed, coke, heroïne, ik gebruikte alles door elkaar en was niet te stuiten. Tot ik merkte dat ik niet langer experimenteel maar functioneel aan het gebruiken was. Dat was toen mijn opa stierf. 'Zo, dat is lekker', dacht ik, alle functies zwakten af en mijn verdriet werd opeens dragelijk."

Tot de keer kwam. Uiteindelijk belandde Addy bij de reclassering en restte hem eigenlijk nog maar één keus: afkicken. "Bij Bouman." Zegt hij veelbetekenend. Hij kent het circuit van Jeugdzorg, Justitie en reclassering. Dat is ook precies waarom hij nu zo blij is met zijn baan binnen het ACT-team voor jongeren in het Oude Noorden.

"Ik was 28 en toen heb ik de knop in één keer omgedraaid. Ik wilde nog maar één ding: wereldkampioen afkicken worden. En dat is me gelukt. Via via ben ik later aan een baantje als elektricien gekomen. Hier in de buurt. Weer later zag ik dat er mogelijkheden waren om je als ervaringsdeskundige te laten bijscholen. Zo ben ik hier, bij ACT gekomen."

Show no show

Addy is een van de zeven leden van het team dat in het Oude Noorden zorgt voor de opvang en begeleiding een grote groep, veelal 'postcodeloze, jongeren' die nadat zij te oud geworden zijn voor 'het loket Jeugdzorg' vaak tussen wal en schip belanden. Op dit moment heeft het team ongeveer zestig jongeren in beeld. De namen staan op een groot 'white board' en tijdens de ochtendvergadering die om klokslag negen begint worden ze allemaal doorgenomen. In die zin lijkt de vergadering in Het Klooster wel een beetje op zo'n overleg zoals je ook wel bij Frost ziet.

Terwijl teamleider André Mangel met een markerstift de gepasseerde namen afvinkt of voorziet van een naam van een van de hulpverleners, zitten deze met hun aantekeningen op het puntje van hun stoel: Hella Heelmeyer, Fayerouze Overbeek, Angélique Sardjoe-Singh, Vanessa Umboh en Addy Venderbos. Martijn van der Born heeft zich ziek gemeld. "Vervelend," zegt André, "want Martijn zou vandaag met Jeffrey naar de reclasseringsambtenaar van Bouman GGZ in Delfshaven."

Addy neemt zijn rol vandaag over en zal om elf uur met Jeffrey naar de Pieter de Hooghweg komen.

Wat vooral opvalt tijdens de sessie zijn de 'no shows'. Dat wil zeggen, legt Fayerouze uit, dat de jongere met wie je een afspraak hebt niet komt opdagen: "Soms is dat niet erg, als het zomaar om het bijpraten bij een kop koffie gaat, maar vaker is het voor ons wel een signaal. Want dan betekent het dat er ook geen medicijnen worden genomen of dat iemand aan het terugvallen is. Nog vervelender is het als het om een afspraak gaat bij een instantie. Dat kan er net voor zorgen dat een uitkering wordt stopgezet of dat een potentieel baantje verloren gaat."

Fayerouze heeft een achtergrond als maatschappelijk werker en heeft veel contact met jongeren met een Marokkaanse achtergrond. Als dochter van een Marokkaanse moeder kent zij de cultuur en spreekt ze de taal. Maar het meest bijzondere van het team is dat iedereen val alle jongeren op de hoogte is. "Wij vullen elkaar heel goed aan," valt Hella Fayerouze bij.

"Ik heb als SPV-er bijvoorbeeld een medisch-psychologische achtergrond en houdt voor vrijwel iedereen de medicatie bij in overleg met onze psychiater, Johan Tee."

André: "Ieder contact dat we hebben komt op de dagstaat. Zo komt er een jongen ter sprake, Tim geheten, die tijdens een psychose zomaar de huur van zijn woning heeft opgezegd. Hella heeft contact met hem en heeft inmiddels de huisbaas gebeld dat dit niet de bedoeling is."

Hella meldt dat ze de jongen in Delta heeft bezocht en dat hij haar herkende. "Hij is nog ver heen maar ik merkte dat hij het fijn vond dat we er waren. Hij gaf me zelfs een hand en leek weer wat op te leven. Hij vindt het goed dat we zijn post openmaken."

Een jonge vrouw uit de buurt heeft via een sms-je aangegeven dat zij in een crisis zit. Hella: "Ze wil opgenomen worden, omdat haar vriend het uit wil maken.

Esther is een echte borderliner en haar vriend is ook fors getraumatiseerd. Ik ga vandaag even kijken, net als bij Mascha over wie ik me ook een beetje zorgen maak."

"Fijn dat jij gaat," laat Vanessa Hella weten. "Ik heb het even met haar gehad. Zij is zo complex en kan zo ontzettend vermoeiend zijn, dat ik even afstand wil nemen."

Hella snapt het en knikt: "Geen probleem."

Vanessa is trajectbegeleider en houdt vooral van het praktische regelwerk. Ze helpt veel cliënten bij het invullen van formulieren. Soms gaat 't om schuldsanering, soms om het vinden van werk, ja noem maar op. Zo heeft zij gister Daniëlle ('ze is chaotisch en kan niet schrijven') geholpen bij het invullen van een brief aan de belasting en gaat zij meteen na de vergadering naar Fatima om haar te helpen bij het boeken van een ticket naar Spanje.

Voor we vertrekken komen echter eerst nog een paar andere, misschien wel typische ACT-contacten aan bod. Om te beginnen Erkan. Erkan is van Turkse komaf en gaf gister niet thuis. Het gaat slecht met hem. Hij heeft geld gepikt van zijn moeder en vertelt haar, zoals zij het zelf omschrijft leugens. Na alle zorg en moeite voor hem is zij teleurgesteld in haar zoon. Ze voelt zich gepakt en heeft hem de deur gewezen.

André: "Slaapt hij nu buiten?"

Addy: "Nee, bij vrienden."

André: "En overdag?"

Addy: "Dan zwerft hij. En wat me opvalt; hij begint zich nu vermijgend op te stellen."

André: "Kijk maar of we hem bij MacDonalds te pakken kunnen krijgen. Anders zijn we hem straks kwijt."

Ook moeilijk vindbaar is Ibrahim. Zijn moeder deed open, zo vertelt Fayerouze, en zei dat hij was gaan vissen. Dat doet hij wel vaker om tot rust te komen.

Fayerouze heeft de hele Maas afgefietst maar hem niet gevonden. Vandaag maar weer opnieuw.

Zo lastig het is om Erkan en Ibrahim te vinden, zo eenvoudig is dat met Johnny en Albert. John had ooit een baantje bij TNT maar komt al vier jaar niet meer buiten en 'blowt zich helemaal suf'.

André: "Wie haalt dan die weed?"

Addy: "Ja, dat doet-ie zelf. Maar verder zie je hem niet."

Johnny heeft een aan autisme verwante stoornis en is bij het ACT gekomen via het Dosa. Omdat Johnny heel concreet denkt (Addy: 'Als je met die jongen praat dan is het echt van 'bam-bam-bam)'), heeft André Vanessa gevraagd Johnny weer aan de praat te krijgen. Vanessa probeert om te kijken wat voor werk bij hem zou passen en hoe het ACT hem om te beginnen weer structuur kan bieden. Wie ook niet buiten komt - Albert.

Hij heeft last van een flinke angststoornis en is in beeld gekomen via Bavo. Jarenlang durfde hij het huis niet uit. Maar sinds kort gaat het iets beter en bezoeken wij hem vier maal per week. Heel voorzichtig, vertelt Hella, proberen we hem aan het wandelen te krijgen. Vandaar die opmerking op het bord: 'Geactiveerd tot wandelen!' Het zijn de kleine stappen die tijdens het overleg zo nu en dan als grote overwinningen gevierd worden.

Een andere aanpak

In zijn kantoor aan het Brainpark vlakbij de Erasmusuniversiteit aan de rand van Kralingen, ontmoet ik Jan van Schilt. Sinds februari is Jan aangesteld als hoofd van de zes ACT-teams die onder de vleugels van Bavo Europort in Rotterdam actief zijn.

Omdat er ook organisatorisch nog al wat problemen waren en niet alle teams even goed functioneerden, heeft Jan ook de leiding van de interne reorganisatie gekregen, waarbij de huidige zes teams teruggebracht worden tot vier. Drie locatiegebonden teams en één team voor mobiele diagnostiek dat geheel flexibel kan worden ingezet. Zo worden de teams uit het Oude Noorden en Kralingen samengevoegd, die van het Zuider Park College en het Albeda-college en de twee haventeams van Schiehaven en Maashaven, het voormalige Centrum voor Jeugd en Gezin.

Jan van Schilt is even stoer(?) als dat-ie kaal is en wist vanaf zijn vijftiende al dat hij voorbestemd was voor het werk in de psychiatrie. "Ik had een vakantiebaantje als afwasser in Vrederust in Halsteren en toen wist ik meteen, hier dat wil ik later ook."

Hij volgde zijn opleiding (HBOV) in Den Haag en werkte in zowel klassiek opgezette intramurale centra als in de alternatieve hulpverlening. Een belangrijke ervaring was het werk in het asielzoekerscentrum in Ouderkerk aan de IJssel. Jan: "Daar heb ik pas gezien wat echte ellende is. Ik werkte met 300 asielzoekers die op een boot werden gepropt. Dat was heel hard. Die mensen hebben helemaal niets meer te verliezen en deinzen als het moet ook nergens meer voor terug. Je krijgt te maken met criminaliteit, afrekeningen, hongerstakingen, alles wat je je aan de onderkant van de samenleving maar kunt voorstellen. Ik heb nog nooit zo hard gewerkt. Na een jaar was ik ook bijna helemaal afgebrand toen mijn familie en ik bedreigd werden. Maar toch was het ook geweldig. Ik heb daar namelijk ook gezien wat solidariteit kan betekenen en hoe mensen kunnen knokken om dingen voor elkaar te krijgen. En wat ik ook mooi vond waren de feesten. Hoe mensen ondanks de dreigingen die hun boven het hoofd hangen toch nog geweldig kunnen feesten en per dag kunnen genieten. Echt super."

Wat Jan ook zag hoe slecht het is als dingen massaal geregeld worden. "Ik hield me zowel bezig met hulpverlening als met huisvesting en als ik dan 's ochtends aan het werk ging dan stonden ze al met z'n dertigen in de rij. Alles was massaal. De intakes, de verzoeken om huisvesting, de hulpverlening en ook de agressie. Ik zag hoe mensen nummers werden, terwijl het er in praktijk juist heel nauw op aan kwam hoe je de mensen behandelde. Bijvoorbeeld met de kamerindeling. Dan bleek dat er zonder naar de achtergronden van de mensen te kijken Bosniërs en Serviërs bij elkaar in één kamer sliepen, terwijl ze juist waren gevluht om elkaar te ontlopen. Maar men haalde de oorlog gewoon in terug in huis."

Na Ouderkerk keerde Jan terug naar de psychiatrie. Hij was betrokken bij de opzet van TBS-kliniek de Kijvelanden in Rotterdam en volgde daarna de nieuwe opleiding voor verpleegkundig specialist. Toen hij die afgerond had kwam hij na een kort uitstapje in Dordrecht in dienst van de Stichting Bavo, waar hij tot begin dit jaar verschillende managementfuncties bekleedde. Wat hem bij Bavo aansprak was de zogenoemde bemoeizorg waarbij de GGZ niet slechts afwacht maar zelf de straat op gaat.

Jan: "Ik heb nog meegemaakt dat we borderline-patiënten die aan het krassen waren de straat opstuurden en zeiden 'Dit is niet langer ons pakkie an'. We zetten ze achter de slagboom en belden de politie en zeiden: 'Nu is het jullie probleem. Openbare orde.' Dat leidde dan vaak weer tot dwangopname en zo speelden we elkaar de bal toe, zonder iets op te lossen."

"Het voordeel van die bemoeizorg is dat we echt proberen de problemen op te lossen. Eindelijk zie je in de geestelijke gezondheidszorg dat de hokjesgeest doorbroken gaat worden en dat we niet meer zo snel proberen de problemen van ons af te schuiven."

Jan legt uit hoe de zorgkantoren dit najaar opeens moesten bezuinigen en hoe ook de fusie tussen Bavo en Parnassia (de nieuwe organisatie telt nu 6600 medewerkers, 600 vrijwilligers, telt 140 klinische en ambulante voorzieningen verdeeld over 110 locaties) nieuwe onrust gaf. "Omdat het niet goed ging met de bedrijfsvoering binnen ACT-jeugd is hier de laatste maanden veel gebeurd. Er zijn tijdelijke contracten niet verlengd en mensen die hier zouden komen en hun vorige baan al hadden opgezegd, zijn uiteindelijk toch afgewezen. Dat is nogal wat. Aan mij nu de taak om in overleg met de directie ervoor te zorgen dat de teams hier weer goed gaan lopen."

De straat op

Als de laatste contacten besproken worden, pakt Vanessa haar tas al vast in. "Jongens ik ga vast. Ik moet om tien uur bij Fatima zijn."

We rijden Noord uit en voor we het weten rijden we via de 's Gravendijkwal richting Zuid.

Zuid? Jullie zitten toch in Noord?

Dat klopt zegt ze, terwijl ze haar zonnebril op doet, doorschakelt naar z'n vier en ondertussen ook alvast Fatima belt dat we eraan komen. "Ja, je weet maar nooit. Straks staat ze nog onder de douche."

Dan terzake: "Wij zitten inderdaad in het Oude Noorden. Dat is onze basis. Daar krijgen we onze aanmeldingen vandaan en sporen we zelf mensen op. Maar als er iemand op ons pad komt, dan laten we zo iemand niet snel meer los. Fatima was mijn allereerste cliënt. Ze zwierf en had geen toekomst. Toen heb ik een paar praktische dingen kunnen regelen, zoals een uitkering en een woning. In Zuid dus. Inmiddels heeft ze haar leven weer aardig op de rails. Maar ik bezoek haar nog elke week. Ze vertrouwt mij en ik wil niet dat ze straks van de ene hulpverlener naar de andere wordt gestuurd. Als je haar ziet, lijkt ze heel wat mans, maar eigenlijk is ze heel onzeker. Ze overziet de dingen niet. Zometeen ga ik haar helpen bij het boeken van een vliegticket. Ze heeft een financiële meevaller en nu wil ze met haar vriend en nog een bevriend stel een weekje naar Spanje. We gaan nu naar een internetcafé in de Carnissebuurt en dan maar eens kijken of ze eruit komt."

Met haar zwarte strakke t-shirt en legging, met daaronder zilvergrijze gehakte laarsjes en over het t-shirt een dik grijs wollen vest en haar gouden ketting met een mooi gestileerd kruis als hanger, is Vanessa een opvallende verschijning. Ze heeft de uitstraling van een fotomodel en niet voor niets een tijdje in het modevak gezeten. Maar dat wereldje vond ze uiteindelijk toch te beperkt. "Iedereen is zo met zichzelf bezig, op een gegeven moment heb je dat wel gezien." Toen ze op een avond een lezing bijwoonde over het werk van ACT-teams in Rotterdam, dacht ze meteen: 'Dat wil ik ook!'

Ze heeft er nog altijd geen spijt van. Als Fatima de deur uitkomt - ook zij draagt veel zwart en draagt kekke laarsjes - omhelzen de vrouwen elkaar en lopen al keuvelend naar het internetcafé. Terloops informeert Vanessa naar haar werk als schoonmaakster en naar haar relatie.

Het café is een echte buurtwinkel met sigaretten, snoep en belvoorzieningen. Terwijl er beneden over Feyenoord wordt gesproken, loopt Fatima de trap op en logt in. Ze pakt een papieren zakdoekje en windt dat zo goed mogelijk om haar vinger. Dan pas tikt ze de toetsen in. Zo vastberaden haar tred hiernaartoe was, zo onzeker is ze nu.

Als ze een site gevonden heeft met een aantal goedkope vluchten, raadt Vanessa haar aan om maar eens even met het reisbureau te bellen. Dat doet ze, maar al snel geeft ze de hoorn aan haar maatje. "Ik vind het toch best eng hoor," zegt met een lekker vet Rotterdams accent.

Later in de auto laat Vanessa weten dat ze haar hart vasthoudt. "Waar ik een beetje voor waak is dat Fatima voor ze het weet voor vier mensen een ticket boekt en daarvoor straks ook helemaal opdraait. Ook overziet ze alle reisschema's niet. Echt, desnoods zorg ik dat ik op de dag van vertrek op Schiphol sta. Want het gaat nu juist zo lekker en dat willen we graag zo houden."

We rijden voor de tweede keer onder de Maas door richting Delfshaven. Daar aan de Pieter de Hoogweg zet ze me af en wacht ik bij Bouman reclassering op Addy en Jeffrey. Jeffrey komt uit Colombia, spreekt nauwelijks Nederlands en zit niet lekker in zijn vel. Hoewel hij al twintig is, oogt hij als een jongetje van veertien. Maar als je hoort dat hij als jongen van dertien al in de bouw werkte, dan weet je; daar zit een heel leven achter. Zijn moeder en zijn oudere broer worden ook begeleidt door het ACT en Jeffrey kwam in beeld nadat hij zijn moeder belaagd had toen hij in een psychose raakte nadat hij geblowed had en gedronken. Zijn moeder belde de politie en dus moest Jeffrey eigenlijk voorkomen en de gevangenis in, maar dat heeft het ACT-team weten te voorkomen. Wel moet hij nu bij de reclassering komen om toestemming te geven dat Bouman Verslavingszorg inzage krijgt in zijn gegevens en dat hij bij nog een overtreding alsnog naar de gevangenis moet.

"Dat is de keus die je hebt," houdt reclasseringsmanager Barara hem voor. Terwijl hij ondervraagd wordt, zie je Jeffrey in zijn schulp kruipen. "Ik zweten," zegt hij na afloop tegen Addy, die de heer Barara op het hart drukt dat Jeffrey geen crimineel is en dat hij sinds hij medicijnen (1x Risperdal per dag) krijgt en iedere dag door een van de ACT-teamleden bezocht wordt echt een kans verdient. Er worden wat formulieren getekend en Jeffrey neemt opgelucht afscheid. Via Spangen rijden we terug naar de Gordelweg waar de apotheek ligt. Daarna brengen we Jeffrey naar huis aan de rand van Hilligersberg. Vanmiddag gaat hij sporten, zegt hij. Als we uitstappen vraagt hij Addy wat geld. Maar Addy weigert. "Je mag alles van me hebben, maar geld kan ik je niet geven." Dan druipt Jeffrey af en rijden we terug naar het klooster.

Tijdens de lunch of wat daar voor doorgaat, probeert André aan te geven hoe belangrijk het is dat Jeffrey uit de handen van de reclassering kan blijven. "Als je die jongen nu verplicht laat afkicken of naar de gevangenis stuurt, gaat het helemaal mis. Die jongen heeft vertrouwen nodig. Hij moet een opleiding krijgen en een baantje waarin hij zich lekker voelt. Onlangs hebben wij zijn broer aan een baan kunnen helpen via ons netwerk. Dat gaat nu heel goed. Jeffrey heeft steun nodig. Eigenlijk proberen wij hem uit de bureaucratie te houden en te zorgen dat hij straks zoveel mogelijk een normaal leven aankan."

Na de lunch ga ik met Hella mee op bezoek bij Mascha. Mascha woont beschermd in een huis van zorginstelling Pameijer. Ze heeft een fenomenaal uitzicht op de Maas met de rode Maasbrug en in het verlengde daarvan de Kuip. Rechts liggen de oude Hef en het Noordereiland. Maar Mascha kan er niet van genieten. "Ga maar niet op het balkon," waarschuwt ze. "Laatst is er nog iemand vanaf gesprongen."

Mascha is een zware borderliner. Soms is ze apathisch, dan weer overmoedig. En wat zo ingewikkeld is; altijd zoekt ze weer die grenzen op.

Deze middag heeft ze hoofdpijn. Een gevolg van een uit de hand gelopen avondje stappen afgelopen weekend, waarin ze, bekend ze, te veel coke gesnoven heeft. Het leven valt haar zwaar. Eigenlijk, zegt ze, wil ze naar Arnhem verhuizen, waar haar vriend woont. Ze houdt van hem, want "hij is lief en bovendien de enige normale figuur in mijn leven." En dat wil ze zelf ook, een normaal leven, "zonder altijd problemen problemen problemen."

Maar als Hella zegt dat samenwonen misschien wel een hele goede stap is in de richting van een leuk leven, krabbelt Mascha terug: "Weet je, ik kan jullie gewoon niet missen."

Hella: "Dat hoeft ook niet. Wij blijven altijd bij je."

Van Mascha rijden we door naar Bergpolder waar Esther woont op de begane grond van een typische duplexwoning uit de jaren vijftig. Als we aanbellen vraagt Hella of 'er een journalist mee mag', maar al snel blijkt dat het nog steeds crisis is. Hella vraagt of ik in de auto wil wachten en voor ik het weet pikt Vanessa me weer op voor een volgend bezoek. Het is misschien wel het meest bijzondere dat me opvalt deze dag. Alle collega's zijn niet alleen van elkaars contacten op de hoogte maar voelen elkaar zo goed aan dat bij de minste ze bij het minste of geringste elkaar aanvullen, vervangen of bijstaan.

Innovatie

Een van de motoren achter de puur op de klant gerichte werkwijze van de ACT-teams is 'manager innovatie' bij Bavo-Europoort, Rob Zimmerman. Hij pleit al jaren voor het doorbreken van de verkokerde zorg en hoopt dat de toekomst van de ACT-teams mede door het Transitie Programma Langdurige Zorg ook politiek brede steun zal krijgen.

In een vrije rol ontwikkelt hij concepten die aansluiten bij de zorgvraag van jongeren die te maken hebben met de sociale psychiatrie.

Net als Jan en André gelooft Rob in maatwerk: "Ik zou de zorg en begeleiding van jongeren zo willen opzetten dat zij niet alleen acuut 'geholpen' worden, maar vooral dat zij weer perspectief zien in hun leven. Want vaak ontbreekt dat helemaal. Kort samengevat: voordat het te laat is en jongeren helemaal overgeleverd raken aan de bureaucratie van de verslavingszorg of terechtkomen in de draaimolen van gevangenis en reclassering, willen wij door vroege signalering allerlei vormen van 'uitval' voorkomen. Onze maatschappij is zo complex geworden dat oude verbanden zoals vroeger de kerk of de (sport-)vereniging vaak ontbreken. Zeker in wijken waar mensen minder geld te besteden hebben en niet gestimuleerd worden aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

Nou, als wij vanaf het moment dat ze naar school gaan (of eigenlijk, juist geneigd zijn van school weg te blijven!) jongeren kunnen helpen hun weg in de maatschappij te vinden, dan scheelt dat de overheid uiteindelijk vele miljoenen. Ik geef toe dat in het geval van het ACT-werk de sociaal-psychologische kant waarschijnlijk op de achtergrond altijd een rol zal blijven spelen, maar toch zou ik het geweldig vinden als wij jongeren die wat minder stevig in hun schoenen staan zouden kunnen helpen om hun opleiding af te maken, een baantje te vinden en uiteindelijk een 'normaal' leven kunnen leiden zoals de meeste Nederlanders dat in hun hart willen: ja, huisje, boompje, beestje. Daar wil het ACT op inzetten en de zorg aan verbinden. En daar is niks mis mee."